

Odôvodnenie
návrhu na zvolanie schôdze Národnej rady Slovenskej republiky
a návrhu na vyslovenie nedôvery členovi vlády Slovenskej republiky, poverenému
riadením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
Jánovi Richterovi

Odvolaním ministra školstva Petra Plavčana nastavil predseda vlády Robert Fico vyšší štandard politickej kultúry a stanovil aj explicitné dôvody, pre ktoré prikročí k personálnym zmenám vo vedení rezortov svojej vlády.

V tejto súvislosti uviedol, že dôvodom na odvolanie ministra Plavčana je to, že:

- vláda odmieta tolerovať netransparentné a korupčné správanie
- vláda si nemôže dovoliť hazardovanie s dôverou verejnosti
- zotrúvanie ministra vo funkcií je ohrozením dôveryhodnosti vlády
- minister nemôže zotrvať vo vedení rezortu, ak tiene podozrení pretrvávajú

Vítame aktuálne zmeny v nastavení štandardov politickej kultúry úradujúcej vlády a očakávame, že v zmysle formulovaných podmienok bude premiér pristupovať rovnako striktne ku všetkým členom vládneho kabinetu.

Zároveň však s poľutovaním konštatujeme, že vyššie uvedené dôvody, ktoré predseda vlády stanovil pre odvolanie ministra školstva, spĺňa rovnakou ba i vyššou mierou ďalší člen vlády Slovenskej republiky poverený riadením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny.

1. Netransparentné a korupčné správanie

Minister práce, sociálnych vecí a rodiny Ján Richter bol informovaný o tom, že v rámci jeho rezortu bol opakovane porušovaný platný právny poriadok SR a Dohovor o právach dieťaťa. Niekoľko rokov Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny zhromažďovali podnety o závažnom porušovaní práv dieťaťa v zariadení Čistý deň, n.o. Ani na základe mnohých podnetov, ktoré pochádzali od klientov, rodičov klientov a kurátorov maloletých detí, MPSVR SR nevykonalo žiadnu intervenciu, ktorou by ochránilo maloleté deti zverené do starostlivosti štátu rozhodnutím súdu. Nekonanie ministerstva pri prvých podnetoch spôsobilo, že situácia sa vyvinula do hrozivých rozmerov, kedy prebiehajú trestné stíhania vo veci sexuálneho zneužívania, ohrozovania mrvnej výchovy mládeže a trestné stíhanie vo veci zločinu týmania blízkej osoby a zverenej osoby.

Ani výsledky kontrol neuviedli kompetentných do činnosti, ktorá by smerovala k ochrane maloletých detí. MPSVR a ÚPSVaR sa naopak snažili spolupracovať s vedením zariadenia na tom, aby prečiny, zanedbania a profesionálne zlyhania boli bagatelizované.

Na posudzovanie výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurateľy zriaďuje ministerstvo odborný poradný orgán – akreditačnú komisiu. Počas existencie akreditačnej komisie sa doposiaľ nestalo, že by minister nerešpektoval jej uznesenie. Avšak v tomto prípade sa minister Richter z nepochopiteľných dôvodov rozhodol odporúčanie

odbornej komisie ignorovať a akreditáciu zariadeniu nezrušil, hoci išlo o závažné mnohopočetné a opakované porušenia zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o nedodržiavanie Dohovoru o právach dieťaťa, ktorým je Slovensko viazané.

Minister práce, sociálnych vecí a rodiny Ján Richter vo svojom odôvodnení o nezrušení akreditácie zariadeniu neprezieravo odôvodnil svoj krok ďalšími zisteniami kontroly MPSVR SR, ktoré obsahujú ďalšie závažné porušenia zákonov a zmluvných podmienok zo strany zariadenia. K takému postupu sa uchýlil napriek svojej plnej informovanosti o tom, akého stupňa závažnosti sú spomínané porušenia zákonov, zmlív a medzinárodných dohovorov. Konal tak s plným vedomím, preto je zrejmé, že mal osobný alebo politický záujem na tom, aby zariadenie nebolo zrušené. Konal tak napriek tomu, že pokračujúcou činnosťou zariadenia preukázateľne prichádzalo k ďalšiemu závažnému poškodzovaniu klientov zariadenia – maloletých detí, ktoré si následky nekonania štátnych orgánov budú niest celým svojim životom ako traumatizujúce udalosti, ktoré ich môžu navždy negatívne ovplyvniť v ďalšom vývoji.

Generálna prokuratúra SR konštatovala, že rozhodnutie MPSVR SR bolo v rozpore s platným právnym poriadkom SR. GP SR uvádza, že ministerstvo „pri rozhodovaní o zrušení akreditácie ako na zásadné prihliadlo na skutočnosť, ktoré pre objektívne posúdenie veci boli skutkovo aj právne irelevantné, pritom podstatné skutočnosti vôbec nezohľadnilo“. To je mimoriadne závažné konštatovanie.

Z uvedeného vyplýva, že MPSVR SR pod vedením Jána Richtera konalo jednoznačne netransparentne a v rozpore s platnými zákonmi, preto minister Richter splňa prvú z premiérových podmienok pre odvolanie.

2. Hazardovanie s dôverou verejnosti

Konanie ministra Richtera na čele rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny je z vyššie uvedených dôvodov bez pochýb hazardovaním s dôverou verejnosti. Počas jeho pôsobenia preukázal, že je nad jeho schopnosti viest ministerstvo tak, aby plnilo zákonom stanovené povinnosti. Medzi jedny z najdôležitejších patrí chrániť práva a právom chránené záujmy maloletých. V tejto úlohe rezort pod jeho vedením fatálne zlyhal.

Minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky Ján Richter je politicky zodpovedný za skutočnosť, že v našom štáte sú závažným spôsobom, opakovane a systematicky ohrozované práva a právom chránené záujmy maloletých detí, je ohrozený ich život, zdravie a zdravý psychický, fyzický i sociálny vývin.

Minister Ján Richter svojim konaním a nekonaním spôsobil, že platné zákony Slovenskej republiky neboli rešpektované, že systematické porušovania zákonov neboli žiadnym spôsobom sankcionované, že nebola vyvodená žiadna zodpovednosť voči jednotlivcom, orgánom štátnej a verejnej správy, ktoré sú zjavne zodpovedné za úmyselné porušenia zákonov a zanedbania svojich povinností.

Naopak, minister práce Ján Richter sa aktívne spolupodieľal na porušovaní platných zákonov a garantoval nedotknuteľnosť tým, ktorí sa takýchto činov dopúšťali. Tým sa stal osobne a politicky zodpovedný za bezprecedentný morálny rozvrat v rezorte, ktorý bol poverený riadiť.

Porušovanie základných práv a slobôd týkajúce sa tých najbezbrannejších obyvateľov krajiny - maloletých detí, je tragickým prehreškom voči ľudskosti, ľudským právam, platným zákonom a medzinárodným dohovorom, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Stratil tým dôveru občanov, ktorí sú v ťažkých životných situáciách odkázaní na pomoc štátu a majú zveriť svoje deti pod gesciu tohto ministerstva. Pokial bude na čele rezortu minister Richter, verejnoscť nemôže mať dôveru v to, že deti zverené do starostlivosti štátnych orgánov budú v bezpečí. Ohrozené sú všetky deti, ktoré sa dostanú do kontaktu so sociálnou sférou tohto štátu, pretože MPSVR pod vedením ministra Richtera nie je schopné garantovať ich bezpečie.

Tým je splnená ďalšia z podmienok odvolania ministra práce, sociálnych vecí a rodiny – hazardovanie s dôverou verejnosti.

3. Ohrozenie dôveryhodnosti vlády

Z vyššie uvedeného vyplýva, že ďalšie pôsobenie Jána Richtera ako člena vlády Slovenskej republiky ohrozuje dôveryhodnosť vlády ako celku, pretože spochybňuje jej kredibilitu, spochybňuje jej deklarácie týkajúce sa boja proti netransparentnosti, korupcii a klientelizmu.

Minister Ján Richter urobil z kauzy Čistý deň kazu politickú. S plným vedomím odmietol rešpektovať odborníkov v akreditačnej komisii, odmietol rešpektovať výsledky kontroly Ústredia práce aj kontrolné nálezy svojho vlastného ministerstva. Zakročil hrubým politickým rozhodnutím, ktoré nemalo oporu v zákonoch, v Ústave SR ani v medzinárodných dohovoroch. To konštatovala aj Generálna prokuratúra SR. Týmto rozhodnutím sa stal politicky aj osobne zodpovedný za ohrozovanie, týranie a sexuálne zneužívanie maloletých detí, ktoré boli zverené štátu.

Zodpovednosť za jeho činy však v plnej miere preberá vláda Slovenskej republiky, ktorá ho do vedenia rezortu nominovala a ktorú svojou činnosťou a nečinnosťou poškodil, čím ohrozil jej dôveryhodnosť. Tým splnil ďalšiu z podmienok formulovanú predsedom vlády.

4. Tiene podozrení pretrvávajú

Minister práce, sociálnych vecí a rodiny Ján Richter nedokázal zdôvodniť odbornej a laickej verejnosti, čo ho viedlo k tomu, že ignoroval podnety na porušovanie ľudských práv, že ignoroval závažné nálezy svojich kontrolných orgánov, že ignoroval odporúčanie svojho poradného orgánu a odbornej komisie, že nerešpektoval platný právny poriadok Slovenskej republiky, že sa aktívne podieľal na tom, že neboli rešpektované medzinárodné dohovory, ktorými je Slovensko viazané.

To na jeho konanie vrhá tieň podozrenia, že jeho iracionálne a nekompetentné kroky boli vedené politickou objednávkou, korupciou alebo klientelizmom. Pretože iným spôsobom nie sú vysvetliteľné.

Tým Ján Richter splnil ďalšiu podmienku stanovenú premiérom Robertom Ficom a teda v rámci nastolenej novej politickej kultúry by mal byť zo svojej funkcie odvolaný.

Bez ohľadu na to, aké podmienky pre odvolanie členov vládneho kabinetu stanovil premiér, sme presvedčení, že minister Ján Richter nekompetentným riadením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny permanentne a systematicky poškodzoval najzraniteľnejšie skupiny obyvateľstva a vzhľadom na jeho doterajšie pôsobenie toto ohrozenie bude pretrvávať pokial' zo svojej funkcie nebude odvolaný.

Preto navrhujeme, aby Národná rada Slovenskej republiky vyslovila nedôveru ministrovi práce, sociálnych vecí a rodiny Jánovi Richterovi.